

звітність складають у відповідності до міжнародних стандартів: звіту про прогрес реалізації принципів Глобального договору; звіту зі сталого розвитку, підготовленого за вимогами Глобальної ініціативи зі звітності; окремого соціального звіту за показниками, визначеними компанією. звіт за GRI стандартом; звіт за стандартом AA1000 та ін. [2] Такі звіти містять інформацію про діяльність компаній у сфері соціально-трудових відносин і у сфері екологічного захисту довкілля.

Впровадження системи корпоративної соціальної відповідальності на машинобудівних підприємствах з іноземними інвестиціями має позитивний вплив на розвиток внутрішньофірмових стосунків іноземних власників вітчизняних суб'єктів господарювання та українських працівників, сприяє посиленню співробітництва з органами державної влади, формуванню позитивного іміджу і ділової репутації серед споживачів, партнерів та суспільства в цілому.

1. *Шура Н.О. Напрями впровадження системи корпоративної соціальної відповідальності в практику українських підприємств / Н.О. Шура, А.І. Іващенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2502>.*

2. *Проданчук М.А. Нефінансова звітність – ефективний інструмент в реалізації управлінських рішень / М.А. Проданчук // Збірник праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – №2(2). – с.202-214.*

3. *Марчук Л.П. Соціальна відповідальність як визначальна стратегія розвитку сучасного бізнесу / Л.П. Марчук. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/13_10.pdf.*

Станасюк Н.С.

к.е.н., доцент

Національний університет “Львівська політехніка”

Оліховська М.В.

к.е.н., доцент

ПАТ “ВНЗ “Міжрегіональна академія управління персоналом” Львівський інститут

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Ключовою проблемою управління впродовж багатьох років є підтримання балансу між ринковими і державними інструментами регулювання. Роль держави щодо стимулювання економічного розвитку впродовж ХХ століття було неоднозначною. Зокрема, думка, що ефективна економіка – це “максимальна” держава панувала до кінця 80-х років. Пізніше роль держави була зведена до мінімуму та провідну роль відіграло ринкове регулювання, яке ґрунтується на об'єктивних економічних законах, які визначають поведінку учасників ринку. Закони попиту, пропозиції, співвідношення попиту та пропозиції стали основою розвитку суб'єктів економічних відносин. Проте виникнення світових економічних криз свідчить про неефективність саморегулювання економіки та необхідність посилення ролі держави.

На визначній ролі держави для розвитку промисловості як стратегічно важливої галузі національної економіки наголошено у працях Н. Антюшинової, О. Білоруса, С. Білої, В. Вишневецького, В. Гейця, Б. Данилишина, Ю. Кіндзерського, В. Кондратьєва, М. Корецького, О. Татаркіна, Н. Мусіса та ряду інших вчених. Проте обрання Україною курсу на Євроінтеграцію потребує більш глибокого вивчення досвіду формування промислового потенціалу в країнах ЄС, оскільки розумне використання апробованих підходів дозволить скоротити шлях до досягнення фінансово-економічної стабільності країни.

Метою дослідження є вивчення європейського досвіду державного управління та його критичне переосмислення для формування напрямків розвитку конкурентоспроможного промислового потенціалу України.

Сьогодні промислова політика країн ЄС спрямована на налагодження партнерських відносин між бізнесовими структурами та органами влади. Хоча обличчя будь-якої розвиненої держави визначають крупні підприємства, а наявність крупного капіталу надає істотний вплив на рівень науково-технічного потенціалу і виробничих потужностей, не менш важливою складовою розвиненої ринкової системи є мале підприємництво.

Зазначимо, що в країнах ЄС організаційну основу промислового потенціалу формують підприємства малого і середнього бізнесу. Саме вони змушують потужні національні компанії, які є “обличчям” विकорозвинутих країн впроваджувати інновації та покращувати ефективність діяльності. У 1993 році в країнах ЄС було опубліковано “Білу книгу”, в якій розкрито основні засади політики підтримки малих і середніх підприємств, що розглядаються як основа соціально-економічної моделі розвитку. На їх частку доводиться близько 2/3 зайнятих і 60 відсотків доданої вартості [3]. Тому до функції органів державного управління усіх рівнів належить створення максимально сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу в країні (пільгове оподаткування, субсидіювання, пільгове кредитування тощо).

Ефективне державне управління формуванням і розвитком промислового потенціалу в Україні не можливе без проведення загальнодержавної адміністративної реформи, одним із завдань якої є удосконалення організації системи державного управління.

В контексті зазначеного надзвичайно показовим для України є досвід країн ЄС щодо проведення політики укрупнення адміністративно-територіальних одиниць. Адже країна характеризується великою кількістю дрібних міст та сіл, які не можуть самостійно себе забезпечити та перебувають у стані постійного дефіциту фінансових ресурсів. В рамках адміністративно-територіальної реформи в Україні планується створення 1500-2000 територіальних громад замість понад 11 тисяч місцевих рад.

Проте не має сталого набору інструментів, за допомогою яких можна досягнути економічного піднесення промисловості. Постійно змінюються моделі промислової політики та механізми її реалізації, що зумовлено різними етапами економічного розвитку країн. У зв'язку з цим ми підтримуємо позицію В. Полтеровича щодо необхідності врахування стадії розвитку країни при формуванні та виборі інструментів промислової політики (рис.).

На першій стадії створюється підґрунтя для розвитку власної промисловості, а саме вивчається передовий досвід та можливості його застосування в країні. Водночас запроваджується пільгове оподаткування, надаються державні субсидії споживачам інвестиційного імпорту. На наступній стадії роль державних органів управління значно підвищується, оскільки владі слід вживати заходи для розвитку ринкової інфраструктури та підтримки промислових підприємств. Доцільним є проведення технічної реконструкції, встановлення пільгового кредитування та оподаткування промислових підприємств, їх субсидіювання.

Отже, підбиваючи підсумки та враховуючи досвід провідних європейських держав, пропонуємо наступні принципи реалізації національної промислової політики:

- в умовах децентралізації влади формування промислової політики повинно здійснюватися на регіональному рівні в контексті національної економічної політики;
- програми розвитку промислового потенціалу можуть розроблятися не лише для однієї адміністративно-територіальної одиниці, але й для декількох, а їх реалізація повинна здійснюватися з одночасним адміністративним контролем з боку центральної влади;

Рис. Механізм забезпечення ефективності промислового потенціалу залежно від стадії економічного розвитку країни

Складено за [1, 2]

- держава повинна відійти від енергетично-сировинної структури промислового потенціалу та обрати орієнтир на розвиток інноваційної складової;
- державна підтримка розвитку малих і середніх підприємств як організаційної основи формування конкурентоспроможного промислового потенціалу, які є стимулом розвитку конкуренції у країнах ЄС.

1. Полтерович В. Гипотеза об инновационной паузе и стратегии модернизации / В. Полтерович // Вопросы экономики. – 2009. – №6. – С.4-23. 2. Полтерович В., Попов В. Эволюционная теория экономической политики. Часть 1 // Вопросы экономики. – 2006. – №7. – С.4-20. 3. Цетера А. М. Промислова політика ЄС та методи її регулювання / А.М. Цетера [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Economics/24065.doc.htm. 4. Eyhorn F. Organic Farming for Sustainable Livelihoods in Developing Countries: The Case of Cotton in India. PhD dill. Department of Philosophy and Science, University of Bonn [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zb.unibe.ch/download/eldiss/0beyhorn_f.pdf. 2009. 5. Easterly W. A Consistency Framework for Macroeconomic Analysis // Working Papers. – 1989. – June. – WPS 234 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www-wds.worldbank.org/servlet/WDSContentServer/IW3P/IB/2000/08/23/000009265_3960928004258/Rendered/PDF/multi_page.pdf. 6. Coase R. The Problem of Social Cost // Journal of Law and Economics. – 1960. – Vol. 3. – № 1. – P. 1 – 44. 7. Eggertsson T. Economic Behavior and Institutions: Principles of Neoinstitutional Economics. – Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 8. Kaufmann D., Kraay A., Mastruzzi M. The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues. – 2010. – Sept. – P. 1–2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.govindicators.org>.